

**17. Årsberetning for Det Erhvervsøkonomiske Censorformandskab
for Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelserne for perioden
fra den 1. april 2010 til den 30. september 2011**

Periodiseringskifte
er foretaget:

FRA beretningsperiode 1. april / 31. marts
TIL beretningsperiode 1. oktober / 30. september*

Formandskabets sammensætning i beretningsåret:

Censorformand:

Direktør, René la Cour Sell, cand.scient.soc. og HA
Mortenstrupvej 69, Atterup,
4174 Jystrup.
e-mail: rlcs@eoec.dk

Censornæstformænd / kontaktcensorer til universiteterne:

Statsaut. revisor, Flemming Adamsen, HD (kontaktcensor til AU-BS)
Hybenrosevej 3,
8541 Skødstrup.
e-mail: lenadam@post10.tele.dk

Planlægningschef, Annette Bang Andersen, cand.merc. (kontaktcensor til RUC)
Sankelmarksvej 35,
8600 Silkeborg
e-mail: anttande@rm.dk

Direktør, Mads Bjerre, HD (kontaktcensor til CBS og AU-Herning)
Classensgade 57, 2tv,
2100 København Ø.
e-mail: bjerre@eoec.dk

Direktør, Poul Due, cand.oecon. (kontaktcensor til AAU)
Holmgårdsvej 70,
9740 Jerslev J.
e-mail: poul.due@planteavler.dk

Lektor, Erik Strøjer Madsen, cand.oecon. (kontaktcensor til SDU)
Porsvej 4,
8220 Brabrand.
e-mail: ema@asb.dk

*:

Periodiseringskiftet er foretaget for at skabe et bedre match mellem årsberetning og universiteternes aktiviteter, herunder juni eksamensterminen.

Antal studerende

Opgjort pr. oktober 2010 er det totale antal studerende på de erhvervsøkonomiske Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser:

Aalborg Universitet	1.020
Aarhus Universitet, AU-Herning	298
Aarhus Universitet, Business and Social Sciences	4.858
Copenhagen Business School	12.714
Roskilde Universitet	718
Syddansk Universitet	<u>3.107</u>
Total:	<u>22.715</u>

Indledning

På mange måder går det ganske godt på de Erhvervsøkonomiske Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser, set med censorernes øjne. Her i 2011 har vi været på tværgående censur på alle institutionerne. Censorformandskabet oplever en generel positiv udvikling på universiteterne på iagttagelsesområderne, dog med de variationer der naturligt vil opstå blandt, henholdsvis i forhold til, denne kreds af selvstændige forskningsbaserede institutioner.

2010/2011 er også året hvor censorsekretariatet er flyttet til Århus, hvor vi har fået egen hjemmeside www.censorerne.dk og hvor vi har optrappet møde- og kommunikationsaktiviteter – alt sammen for at servicere censorerne så de kan yde det optimale for vore opdragsgivere og medvirke til gode, udviklende og korrekte eksamenssituationer og bedømmelser.

Censorkorpset

Ved starten af beskikkelsesperioden fra den 1. april 2010 til den 31. marts 2014 var der 874 censorer i censorkorpset for de erhvervsøkonomiske Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser. Antallet af aftagercensorer udgør 77%.

Efterfølgende er der i indeværende beretningsperiode beskikket yderligere 55 (aug. 26 + jan. 29) censorer samt pr. juli 2011 yderligere 41 censorer til korpset – i alt 96, heraf 28 efter indstilling fra Aarhus Universitet, Business and Social Sciences (AU-BS) i perioden fra januar til juli 2011. Justeret for en naturlig afgang på 20 censorer over denne periode består censorkorpset for de erhvervsøkonomiske Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser pr. juli 2011 af 950 censorer.

Censorformandskabets egne møder

Der har været afholdt formandskabsmøder:

Den 26. april 2010 på CBS – Handelshøjskolen i København
Den 14. september 2010 på SDU – Syddansk Universitet, Kolding
Den 15. november 2010 på AAU – Aalborg Universitet
Den 3. februar 2011 i form af en skriftlig orientering
Den 9. maj 2011 på CBS – Handelshøjskolen i København

På formandsmøderne er håndteret de løbende sager i forbindelse med drift af censorsekretariat og samspil med institutioner og myndigheder.

Censorformanden har derudover løbende kontakt til de enkelte næstformænd, hvor mere specifikke spørgsmål drøftes.

Censormøder

Der har været afholdt censormøder med i alt 142 deltagere:

Den 14. september 2010 på SDU – Syddansk Universitet, Kolding

Den 22. september 2010 på CBS – Copenhagen Business School

Den 27. september 2010 på ASB – Handelshøjskolen, Aarhus Universitet

Den 5. oktober 2010 på RUC – Roskilde Universitet

Den 15. november 2010 på AAU – Aalborg Universitet

Censormøderne er arrangeret i fællesskab mellem censorkorpset for HD uddannelser og censorkorpset for erhvervsøkonomiske Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser.

På censormøderne er foretaget introduktion til samt debat af aktuelle forhold i relation til censoraktiviteter og -forpligtelser. Hovedtemaet omfattede diskussion af forskelle mellem regler og praksis på Undervisningsministeriets hhv. Videnskabsministeriets områder. Derudover har der været fokus på snyd og plagiering samt den mundtlige karaktermeddelelse med udgangspunkt i målbeskrivelser og karakterbekendtgørelse.

Baseret på diskussionerne blev der indsamlet indtryk fra de centrale problemfelter i det løbende censorvirke til brug for udarbejdelse af en generel censorvejledning. Samtidig har disse input dannet grundlag for udarbejdelse af hjemmesiden www.censorerne.dk samt opdatering af dens indhold generelt.

Den 13. september 2011 blev der på CBS derudover afholdt møde for censorer med deltagelse af 65 censorer, hvor dekanen gav en generel status vedr. uddannelsesområdet, herunder en orientering om status for de strategiske initiativer, samt de kommende tiltag vedr. indførelse af forfattererklæring i forbindelse med aflevering af skriftlige arbejder. I tilknytning hertil var der orientering og debat vedrørende bl.a. aktuel status på CBS vedr. snyd og plagiering samt feed back til eksaminanderne ved karaktergivning.

Den 13. september 2011 blev der i forbindelse med CBS mødet for censorer sammen med et udsnit af de tværgående censorer foretaget en gennemgang af problemstillinger, som i betydende grad har betydning for uddannelsernes indhold og niveau, eksamenskvaliteten samt censorernes virke. Det blev bl.a. fremhævet, at universiteterne nødvendigvis bør engagere sig i den tværgående censur som en sikring af en ensartet landsdækkende bedømmelsesstandard, som netop opnås gennem censorformandskabets udpegning og fordeling af et antal censorer på tværs af institutioner og fag.

Dekanmøder

Der har været afholdt møder mellem censorformænd og dekaner:

Den 27. september 2010 på ASB – Handelshøjskolen, Aarhus Universitet

Den 18. januar 2011 på AU-BS – Aarhus Universitet, Business and Social Sciences

- Der er fokus på fusion og fakultetsstruktur.
- Der lægges vægt på, at identitetsudviklingen på AU-BS ikke skal forringe HA, cand.merc. og Master / MBA uddannelsernes klare profil som handelshøjskole- / Business School uddannelser.
- Der arbejdes på udvikling af censorkapaciteten i det midtjyske område som følge af fusionen 1. januar 2011.
- AU arbejder specifikt med udvikling af IT til fremme af uddannelsessystemet.

Den 5. oktober 2010 på RUC – Roskilde Universitet

- Der er fokus på håndtering af udenlandske studerende med begrænsede sprog- og studieforudsætninger, nødvendigheden af mundtlig eksamination samt den faglige udvikling i forbindelse med samling af basis- og overbygningsuddannelser.

Den 15. november 2010 på AAU – Aalborg Universitet

- Der er fokus på strukturudvikling og etablering af en organisationsstruktur med færre fakulteter.
- AAU ønsker et øget optag fra akademiuddannelserne, hvilket nødvendiggør øget fokus på fastholdelse af de enkelte studieretningers faglighed og identitet.

Den 23. november 2010 på SDU – Odense Universitet

- Der arbejdes intensivt med håndtering af masseuddannelser og behov for varierende pædagogik.
- Der arbejdes på omlægning af de administrative strukturer, ligesom grænseregionsindsatsen står over for en afgørende revurdering.

Den 8. april 2011 på CBS – Copenhagen Business School

- Der er fokus på censorernes møde med CBS, herunder stimuleringen af censorernes engagement i den faglige uddannelsesudvikling, samt problematikkerne i forbindelse med håndtering af udenlandske studerende.
- Endvidere diskuteredes antallet af anke- og klagesager samt årsagerne hertil med udgangspunkt i studenterkulturen.

På alle møderne drøftedes håndteringen af snyd og plagiering. Selv om de fleste universiteter har anskaffet elektroniske arbejdsredskaber (Genuine Text / Safe Assignment / Turnitin / Urkund), er det censorformandskabets opfattelse, at der fortsat er lang vej at gå, inden systemerne er reelt implementeret, og at der er udarbejdet konkrete vejledninger i anvendelse heraf, når bedømmerne har konkrete observationer hhv. mistanke om snyd og plagiering.

Høringsvar og myndighedskontakt

Bekendtgørelse vedr. eksamensbevis ved uddannelse i udlandet

Kommentarer til bekendtgørelsesforslaget: Det bør tydeliggøres hvorledes universitetet sikrer den studerendes retssikkerhed, herunder at den studerende får en kvalificeret og pålidelig bedømmelse ved eksamen. Det bør i denne sammenhæng kommenteres at det vanskeligt kan foretages sammenligninger mellem en eksamenssituation herhjemme og en eksamenssituation i udlandet hvor man ikke har censor- og kvalitetssikringsmekanismer svarende til vore.

Der gøres opmærksom på, at der må forventes detaillidifferencer i retssikkerhed og bedømmelses kvalitet som ikke fuldt ud sikres gennem en overordnet ekstern evaluering efter EQAR standarder. Ej heller gennem udenlandske universiteters professionelle kapacitet til at udføre kvalitetssikringsaktiviteter.

Disse problematikker efterlader spørgsmålet om hvorledes den professionelle tilstrækkelighed opnås. Et skridt på vejen kunne være, at de danske universiteter bliver engageret i udformningen af prøvernes indhold og faglige niveau, hvorved danske censorinstitutioner kan komme til at spille en rolle.

Eksamens- og censorbekendtgørelsen

Reglerne om eksamen og censur er fremover samlet i én bekendtgørelse, som hermed indeholder to afsnit, nemlig afsnit I om eksamen der som udgangspunkt retter sig mod de studerende og universitetet, samt reglerne i afsnit II om censur, der som udgangspunkt retter sig mod censorerne og universitetet. Hidtil har censuren på universitetsområdet været underlagt Undervisningsministeriets censorbekendtgørelse, der udelukkende har været holdt aktivt af hensyn til reguleringen af VTU områdets censorforhold. Det er således ikke længere tilfældet.

I afsnittet om eksamen er det som noget nyt specificeret, at klage over bedømmelse af skriftlige opgaver kan resultere i en lavere karakter, forudsat klageren accepterer tilbud om ombedømmelse.

Vore kommentarer hertil har været: Bestemmelsen om, at den studerendes accept af tilbuddet om ombedømmelse eller omprøve kan resultere i en lavere karakter, kan varmt anbefales.

Endvidere lægges der i afsnittet om eksamen op til ændringer i klageproceduren, der som noget nyt sker i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler, som bl.a. indebærer at bedømmerne skal træffe deres afgørelse på basis af alle sagens akter, herunder opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmeres udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt universitetets afgørelse.

Vore kommentarer hertil har været: Bestemmelsen om at ombedømmerne skal have tilstillet andet end eksaminationsgrundlaget og en eventuel skriftlig besvarelse hhv. opgave, herunder tidligere bedømmeres udtalelser og bemærkninger er ikke acceptabel. Det vil ændre hele bedømmelsesgrundlaget og stille meget høje krav til bedømmeres evne til uvildighed. Endvidere er bestemmelsen næppe i overensstemmelse med karakterbekendtgørelsens bestemmelse om grundlaget for en bedømmelse.

Herudover er der bl.a. kommenteret specifikt vedrørende håndteringen af snyd, specielt i lyset af den intensiverede udvikling på IT området som følger: Vi opfordrer til, at der udvikles en landsdækkende koordineret indsats med fælles regler for håndtering af snyd. Det er et nationalt, ikke et lokalt problem på det enkelte universitet. Dertil kommer, at der kan konstateres forskellige sanktionsregler, ligesom man også kan fortsætte studierne på et andet universitet i en eventuel karenperiode for derefter at få merit på egen uddannelse. Begge forhold betyder, at retssikkerheden er sat helt over styr.

I tillæg hertil er kommenteret som følger: Den bedste måde at kontrollere, om den studerende selv er forfatter til det skrevne, er ved en efterfølgende mundtlig eksamen på grundlag af det skriftlige bidrag. Vi skal derfor bede om, at der kommer en eksplicit bestemmelse om, at ved ethvert afgangprojekt, såvel bachelor, kandidat som master, SKAL der ske mundtligt forsvar af projektet.

Spørgsmål vedr. uretmæssig hjælp samt snyd vil kunne løses ved en bestemmelse i bekendtgørelsen om, at den studerende ved aflevering underskriver en tro og love erklæring om, at alle formelle krav er opfyldt, ligesom citater har rette henvisninger og at den studerende selv har forfattet teksten. Hvis det efterfølgende konstateres, at dette ikke er tilfældet, kan bedømmelsen afvises under henvisning til snyd. Hvis der er mistanke om snyd, skal eksamen udsættes, indtil universitetet har bestemt sig i sagen.

Afsnittet om Censur tager i vidt omfang højde for indholdet i 2008-rapporten "Censorinstitutionen under forandring" samt høringssvarene hertil hvori bl.a. understregedes nødvendigheden af landsdækkende censoraktiviteter, ligesom censorinstitutionens virke generelt blev understøttet af interesseorganisationerne.

Uddannelsesbekendtgørelsen

Bekendtgørelsen om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteter er offentliggjort efter at have afventet færdiggørelsen af universitetsloven og efterfølgende eksamens- og censorbekendtgørelser fra Videnskabsministeriet, samt diverse regelforenklingsinitiativer fra Danske Universiteter.

I fortsættelse af fleres års arbejde med strukturforenkling heraf er de enkelte kandidatuddannelser som noget nyt reguleret i et bilag til bekendtgørelsen, for dermed at gøre retsgrundlaget mere overskueligt for brugerne, herunder studerende og universiteter.

Studieordning for cand.merc. i økonomistyring ved AAU

Censorformandskabet har meddelt synspunkter og kommentarer vedrørende udviklingen af studieordningen for cand.merc. i økonomistyring ved AAU. Der har bl.a. været tale om at kommentere:

- udvikling af viden i alle fag på området baseret på højeste internationale forskning
- krav og målbeskrivelse for kandidatafhandling
- faglige mål i forbindelse med karaktergivning
- opstramning af specifikke faglige færdigheder
- specificering af uddannelsens betegnelse

som AAU har modtaget konstruktivt for indarbejdelse i udviklingen af studieordningen. Kommentarer med understregning af organisationsudvikling som en naturlig del af fagområdet er fortsat til overvejelse.

Eksamensordning ved RUC

Censorformandskabet har opfordret RUC til i eksamensordningens afsnit om bedømmelser af specialer, at indsætte en eksplicit bestemmelse om, at der ved ethvert afgangspjækt på saavel Bachelor-, Kandidat som Masteruddannelserne SKAL ske mundtligt forsvar af pjæktet. Endvidere er meddelt at mundtligt forsvar generelt kan anbefales af de v esentligste skriftlige afleveringer af materiale, der enten har ens v egt i ECTS point eller afslutter et studieforløb.

Universitetsloven

På kvalitetsudviklingsomr det har censorformandskabet kommenteret lovforslagets manglende præcisering af anvendelse af akkrediteringsinstitutioner koblet med at danske universiteter selv kan v elge akkrediteringsinstitution.

Gruppeeksamen

Censorformandskabet har fulgt Videnskabsministerens overvejelser vedr. udvikling af en eksamenform, der kan teste de studerendes samarbejdsevner. Der er meddelt ministeren støtte til initiativer der kan genindføre de såkaldte gruppeeksaminer, men med rammer der styrer gruppest rrelserne for fortsat at fastholde den individuelle bedømmelse og muligheden for at gennemføre denne.

Censorer i fusionsprocessen mellem AU og ASB

I forbindelse med det afsluttende fusionsforl b pr. 1. januar 2011 mellem Aarhus Universitet (AU) og Handelshøjskolen i Aarhus (ASB) blev der rettet fælles henvendelser til Videnskabs- og Undervisningsministerierne fra dekanen og de økonomiske og erhvervsøkonomiske censorform nd med anmodning om dispensation vedr. censorers ansættelsesforhold jfr.  51 og  23 i de respektive eksamensbekendtg relser. Dispensationsanmodningerne blev imødekommet med virkning frem til den 28. februar 2011.

Ny hjemmeside

Der har i beretningsåret været arbejdet med udvikling af ny hjemmeside, som blev offentliggjort den 29. april 2011 i egen identitet under: www.censorerne.dk

Hjemmesiden henvender sig til hovedm lgrupperne: censorerne, administrationerne på universiteterne, ministerierne samt interessenter i øvrigt på det erhvervs-økonomiske uddannelsesområde.

Centreret omkring en kort præsentation af funktioner og opgaver for sekretariat, censorformandskaber og censorer, afspejler strukturen i hjemmesidens forside søgningen på hovedområderne for censorernes og censorinstitutionens funktionsgrundlag, nemlig:

- Myndighedskravene jfr. lov- og bekendtgørelsesfastlagte regelsæt som findes i venstresiden under: **"Bekendtgørelser"**.
- Universiteternes studieordninger, fagbeskrivelser og øvrige informationer som findes i højresiden under: **"Links til universiteter"**.
- Suppleret med diverse praktiske detaljer herunder konkrete vejledningspunkter som findes i venstresiden under: **"Bedømmelse"**.

Vejledningspunkterne under "Bedømmelse" er også genereret ud fra de konkrete tilbagemeldinger fra diskussionerne på censormøderne i løbet af efteråret 2011, og udgør således et samlet og koncentreret overblik over censorkorpsets egne fokuspunkter fra det daglige virke.

Hjemmesiden bliver teknisk faciliteret af IT afdelingen på Aarhus Universitet. Den løbende opdatering foretages direkte af censuresekretariatet.

Snyd og plagiering

Det er i stigende grad nødvendigt at forholde sig til snyd og plagiering, samtidig med at det ofte er uklart af hvem, hvorledes og hvornår der foretages kontrol heraf.

Generelt skal det understreges, at undersøgelserne for snyd og plagiering administrativt må påhvile institutionerne i en fast systematik ved hjælp af deres elektroniske arbejdsredskaber, gerne ved modtagelse af de studerendes elektroniske afleveringer. Procedurerne for plagieringskontrol bør være ensartede, landsdækkende og på tværs af institutter på de enkelte universiteter og universiteterne imellem, således at der ikke opstår forskellige normer og kulturer på de enkelte institutter og universiteter.

De enkelte bedømmere har ingen mulighed, endsige ansvar for at gennemføre plagieringskontrollen da de ikke kan forventes at have adgang til eller indsigt i anvendelsen af undersøgelsesprogrammer. Derimod vil det være principielt korrekt at lade censor og eksaminator foretage den endelige vurdering og afgørelse af snyd og plagiering, evt. baseret på fremlæggelse af indicier herfor fra institutionens side, fremkommet ved hjælp af bl.a. elektroniske arbejdsredskaber, som en del af deres ansvar for bedømmelsen.

Indtil der etableres en konsistent håndtering af snyd og plagiering bør alene censors hhv. eksaminators mistanke herom medføre en undersøgelse fra institutionens side for snyd og plagiering.

Konstateres forholdet i løbet af eksaminationen, gennemføres denne inkl. karaktergivning, men med tilbageholdelse af karakteren indtil forholdet er undersøgt jfr. institutionens / universitetets snyd- og plagieringspolitik.

Ved mistanke om snyd og plagiering, der bygger på indicier, må det være muligt efterfølgende at anmode institutionen om at foretage undersøgelse heraf. Også selv om karakteren er givet.

Til trods for at plagieringskontrollen påhviler institutionerne medfører håndteringen heraf et øget tidsforbrug for bedømmerne. De tidsmæssige rammer for at verificere snyd og plagiering bør derfor honoreres særskilt.

Censor kan ikke påklage afviste indberetninger om eksamenssnyd og plagiering, det er institutionernes suveræne afgørelser. Det er i øvrigt konstateret, at censor sjældent får underretning om, hvad slutresultatet bliver af en indberetning for snyd eller af en klage- / ankesag.

Forfattererklæring

For at forebygge for lange opgaver samt tydeliggøre betingelserne i forbindelse med snyd og plagiering anbefales det, at institutionerne afkræver forfattererklæringer ved modtagelse af de studerendes afleveringer. Herigennem tydeliggøres den studerendes ansvar for at omfanget af opgaveteksten er lovligt når den forelægges bedømmerne.

Forfattererklæringen kommer således til at fungere som tro og love – erklæring om ikke at have modtaget uretmæssig hjælp i forbindelse med udarbejdelse af den foreliggende tekst.

Sanktioner

Det anbefales, at der på landsplan koordineres fælles procedurer for sanktioner i forbindelse med snyd og plagiering, som pålægges den studerende.

Bortvisning for en periode er en uhensigtsmæssig sanktionsform hvis den studerende kan læse på et andet universitet i karenperioden og efterfølgende opnå merit-overførsel af eksaminer fra andre universiteter.

Feed-back samt code of good conduct for censorer

Feed-back efter eksamination bør betragtes som en del af læringsprocessen, med størst effekt i begyndelsen og mindst på slutningen af studieforløbet, der typisk er fordelt på bachelor / kandidat perioderne.

Vejledningen på hjemmesiden indeholder anvisninger og regler for korrekt adfærd og formulering i forbindelse med deltagelse i karaktermeddelelser og –begrundelser, herunder tydeliggørelse af udgangspunktet herfor i studieordning, målbeskrivelser, fagbeskrivelse samt karakterbekendtgørelse.

Tilbagemeldinger fra censorer / censornæstformænd herunder fra den tværgående censur

I tillæg til den løbende fordeling af censorer på institutioner og opgaver foretager censorformandskabet udpegning og fordeling af et antal censorer på tværs af institutioner og fag. Der arbejdes i denne proces ud fra en særskilt indberetningsmodel med henblik på at danne et indtryk på tværs af de faste censorindberetninger.

Der har i forårs-eksamenssæsonen 2011 for bacheloruddannelserne været udpeget 21 censorer med ca. 3 institutioner til hver for i alt 58 eksaminationsforløb fordelt på de mest centrale fagområder. For kandidatuddannelserne har der været udpeget 18 censorer for i alt 50 eksaminationsforløb på de mest centrale fagområder. Eftersom kandidatuddannelsernes eksaminationer er spredt over hele året, baserer hovedindtrykkene sig på indberetningerne fra bacheloruddannelserne.

I forbindelse med den tværgående censur, har vi bedt de udpegede censorer individuelt at fokusere på efterfølgende hovedtemaer. Der er refereret uddrag fra besvarelsene, modtaget fra de deltagende censornæstformænd og øvrige censorers individuelle tilbagemeldinger. De detaljerede tilkendegivelser er vedhæftet som bilag.

Vi håber de faglige miljøer vil lade sig inspirere til en diskussion af, hvorvidt disse problematikker gør sig gældende på deres institution.

Tilgængelighed og udformning af studieordninger / fag- og målbeskrivelser samt pensumlister, rettevejledning og karaktervægtninger: Fungerer fint de fleste steder, bl.a. med www.links men med enkelte kiksere og et tilfælde af dårlig administration med betydeligt forbedringspotentiale.

De studerendes evner til at udvikle klare problemformuleringer, samt fastholde og behandle problemstillingerne i hele opgave- / projektforsøget: Der er observeret stor variation med tendens til at udvise stor usikkerhed i at fastholde problemstilling samt en klar linje gennem opgaven. Der er observeret vanskeligheder for udenlandske, specielt franske studerendes håndtering af denne del af studiekravene.

De studerendes flair for anvendelse af og balance mellem metode, empiri og teori samt opfyldelse af det faglige niveau: Der er observeret problemer med operationalisering forud for håndtering af specielt egen empiri, eksempelvis uden kobling til opgave- og analysemetode. Problematikken forstærkes af de studerendes manglende forståelse for og anvendelse af vejledningsindsatsen. Flair for anvendelse af metode, empiri og teori møder manglende kildekritik og kritisk sans generelt. Der konstateres generelt lavt fagligt niveau med overfladiske betragtninger og udokumenterede konklusioner. Flere stopprøver forud for den afsluttende bacheloropgave vil være relevant. De udenlandske, specielt franske studerende, har udvist udpræget mangel på teoriforståelse, metode og analytisk sans.

Henvisning til fag- / målbeskrivelse / studieordning i forbindelse med karaktermeddelelsen: Der arbejdes generelt bevidst, men med variationer, med begrundelse i fag- og målbeskrivelse. Tilbagemeldingernes læringsfunktion tages seriøst af både bedømmere og studerende. Deres effekt i læringsprocessen er afhængig af eksamens placering i studieforløbet – med størst effekt i begyndelsen og mindst på slutningen heraf.

Studieforhold hhv. forhold i øvrigt der påkalder sig særlig opmærksomhed: Der er observeret en generelt bedre formuleringsevne hos de studerende.

Meddelelse af normer for censors timeindsats: Der er stor variation på dette felt, både vedr. normstørrelser og administration. Kommunikation herom fra institutionernes side kan forbedres. Manglende kompensation for transporttid er et generelt problem.

Øvrige kommentarer, observationer og indtryk fra eksamination og samspil med universitet og studerende: Der er bevidsthed om professionalisering af eksamenssituationen, og et godt samspil med de studerende, der generelt er positivt indstillede.

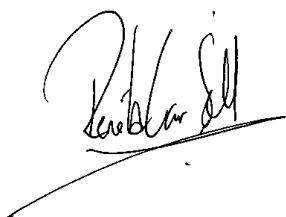
Eksamensgrundlag og -forløb

Tilbagemeldingerne i censorindberetningerne giver ikke anledning til bemærkninger jfr. §58 stk. 1, nr. 1 – 2 – 3 i eksamensbekendtgørelsen nr. 857 af 1. juli 2010 vedrørende:

- Kravene til indholdet af prøverne har været i overensstemmelse med mål og øvrige krav fastsat for uddannelsen herunder i uddannelsesbekendtgørelse og studieordning jfr. §58 stk. 1 nr. 1.
- Prøverne er gennemført i overensstemmelse med gældende regler jfr. §58 stk. 1 nr. 2.
- Den / de studerende har fået en ensartet og retfærdig behandling og deres præstationer en pålidelig bedømmelse i overensstemmelse med reglerne for karaktergivning i karakterbekendtgørelsen, herunder regler fastsat herom i uddannelsens studieordning, og øvrige regler for uddannelsen jfr. §58 stk. 1 nr. 3.

ud over betragtningerne i de ovennævnte afsnit.

Aarhus, den 30. september 2011

René la Cour Sell
Formand for censorkorpset
for de erhvervsøkonomiske Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser

De Erhvervsøkonomiske Censorsekretariater
Aarhus Universitet, Business and Social Sciences
Fuglesangs Alle 4, 8210 Aarhus V.
T: 8948 6737
M: povlt@asb.dk
W: www.censorerne.dk

Årsberetningen er sendt til:

Videnskabsministeriet

Rektorerne for:

Aalborg Universitet

Aarhus Universitet

Copenhagen Business School

Roskilde Universitet

Syddansk Universitet

Dekaner, m.fl. med ansvar for de erhvervsøkonomiske uddannelser ved:

Aalborg Universitet

Aarhus Universitet, AU-Herning

Aarhus Universitet, Business and Social Sciences

Copenhagen Business School

Roskilde Universitet

Syddansk Universitet

Samt til orientering for:

Censorerne for de erhvervsøkonomiske Bachelor-, Kandidat- og Masteruddannelser

Danske Universiteter

Undervisningsministeriet

ACE Denmark

BILAG - Detailresultater fra den tværgående censur:

Har studieordninger / fag- og målbeskrivelser samt pensumlister, rettevejledning og karaktervægtninger været

-udsendt på forhånd?

-tilgængelige på website efter anvisning/link?

-udleveret umiddelbart i forbindelse med eksamensaktivitet?

-fyldestgørende for censors funktion samt for eksamination og karaktergivning?

Fungerer fint de fleste steder, bl.a. med www.links men med enkelte kiksere og et tilfælde af dårlig administration med betydeligt forbedringspotentiale.

Tillægskommentarer:

- Fungerer stort set fint alle steder.
- Der forekommer dog tilfælde hvor materialet ikke er modtaget rettidigt.
- Der forekommer forskelle i opdatering mellem hard copy og elektroniske udgaver heraf, men det går den rette vej mod website baseret udformning.
- Udlevering af pensumlister bør opprioriteres, idet de ofte ikke er til stede.

Har de studerende været i stand til at udvikle klare problemformuleringer, samt fastholde og behandle problemstillingerne i hele opgave- / projektføreløbet?

Der er observeret stor variation med tendens til at udvise stor usikkerhed i at fastholde problemstilling samt en klar linje gennem opgaven. Der er observeret vanskeligheder for udenlandske, specielt franske studerendes håndtering af denne del af studiekraevne. Tillægskommentarer:

- Udformning af problemformuleringerne er ved at antage format af indholdsfortegnelser frem for en koncentreret definition af opgavens problematikker.
- Ofte er problemformuleringen ikke problemorienteret, men lægger i stedet op til en beskrivende opgaveløsning. Dette kan vanskeliggøre fokus under opgavebehandling og -skrivning, og ikke mindst gøre det svært at foretage konklusioner.
- Der bør lægges vægt på, at opgaven er formuleret og opstillet på en sådan måde, at der er et minimum af akademisk præg, hvorved der kan demonstreres tilsvarende metodiske færdigheder med koblinger mellem teori og praksis tilsat en god portion kritisk sans.
- Opgaverne indledes sjældent med en undren, en akademisk refleksion over genstandsfeltet.
- De studerende anvender sjældent teorien som et aktivt værktøj hverken som inspiration eller kontrol af en helhedsvurdering.

Har de studerende demonstreret flair for anvendelse af og balance mellem metode / empiri / teori samt opfyldt det faglige niveau?

Der er observeret problemer med operationalisering forud for håndtering af specielt egen empiri, eksempelvis uden kobling til opgave- og analysemetode. Problematikken forstærkes af de studerendes manglende forståelse for og anvendelse af vejledningsindsatsen. Flair for anvendelse af metode, empiri og teori møder manglende kildekritik og kritisk sans generelt. Der konstateres generelt lavt fagligt niveau med overfladiske betragtninger og udokumenterede konklusioner. Flere stopprøver forud for den afsluttende bacheloropgave vil være relevant. De udenlandske, specielt franske studerende, har udvist udpræget mangel på teoriforståelse, metode og analytisk sans.

Tillægskommentarer:

- Der er fortsat udfordringer med at få de studerende til at arbejde tilstrækkeligt metodisk. Vigtigheden af at få metodeundervisning klart på plads alle steder kan ikke understreges nok. Der er tydelig sammenhæng mellem den metodiske opgave og resultatet. Og også mellem vejleders rolle og den studerendes resultat. Metodeundervisningen skal således rettes både mod de studerende og de lærerkræfter der fungerer som vejleder. Det er selvfølgelig de studerendes eget ansvar at gøre brug af vejleder, men det må være et krav at vejleder også har været gennem et metodekursus før han/hun kan fungere som vejleder.
- Med manglende metodisk indsigt og tilgang kan der være en tendens til at dele opgaven i en fagligt og en projektorienteret del med begrænset sammenhæng mellem de to dele.

- I opgaveløsningen kvitteres der ofte ikke for, at de studerende har modtaget forskningsbaseret undervisning. Ved anvendelse af alle hjælpemidler ved skriftlig eksamen er der tendens til, at de studerende forfalder til næsten afskrift med meget begrænset eller ingen refleksion over teori og praksis.

Er der ved karaktermeddelelsen blevet meddelt begrundelse med henvisning til fag- / målbeskrivelse / studieordning?

Der arbejdes generelt bevidst, men med variationer, med begrundelse i fag- og målbeskrivelse. Tilbagemeldingernes læringsfunktion tages seriøst af både bedømmere og studerende. Deres effekt i læringsprocessen er afhængig af eksamens placering i studieforløbet – med størst effekt i begyndelsen og mindst på slutningen heraf.

Tillægskommentarer:

- Generelt ja, men de fleste steder skal der gøres opmærksom på at karaktermeddelelsen skal tage udgangspunkt i karaktervejledningen, herunder brug af fejl / mangler til at forklare / argumentere for karakteren. Vejledning i god karaktergivning/meddelelse bør indgå i metodeundervisning af vejleder/eksaminator.

Er der observeret studieforhold hhv. forhold i øvrigt på universitetet der påkalder sig særlig opmærksomhed?

Der er observeret en generelt bedre formuleringsevne hos de studerende.

Tillægskommentarer:

- Løbende skriftlige afleveringer er et godt instrument til at træne færdigheder i sproglige formuleringer og struktureringer.
- Denne færdighedstræning kan der være god brug for i nogle tilfælde bl.a. i henseende til at præsentere de skriftlige opgaver på en for læseren venlig måde gennem forbedret sætningsopbygning, grammatik og syntaks.

Er normerne for censors timeindsats blevet meddelt forud for hhv. i forbindelse med eksaminationen?

Der er stor variation på dette felt, både vedr. normstørrelser og administration. Kommunikation herom fra institutionernes side kan forbedres. Manglende kompensation for transporttid er et generelt problem. Tillægskommentarer:

- Censorerne udtrykker divergerende iagttagelser på dette felt. Der er dog fokus på at samme type opgaver bør tildeles samme timesats på alle institutioner.
- Der udtrykkes ønske om at der afsættes tid til transport til / fra institutionen i forbindelse med korte eksaminationsforløb ved fx enkeltstående syge- eller ombedømmelser. Universiteterne opfordres således til at være opmærksomme på optimering af censors tidsforbrug, specielt i forbindelse med behandling af få opgaver.

Kommentarer, observationer og indtryk i øvrigt fra eksamination og samspil med universitet og studerende:

Der er bevidsthed om professionalisering af eksamenssituationen, og et godt samspil med de studerende, der generelt er positivt indstillede.

- De studerendes integration i studiemiljøet er væsentlig. Dog kan tætte relationer mellem vejleder og studerende vanskeliggøre en uafhængig bedømmelse, eksempelvis i forbindelse med tilbagemeldinger / feed-back.
- De studerende virker ikke på alle institutioner forberedte på forløbet af eksaminationen.

Kommentarer i øvrigt:

De gældende censornormer bør revurderes. Der er en stigende tendens til flere projekter med højt ambitionsniveau og dermed større volumen, hvor reglerne om max. sideantal / antal anslag ikke rækker. Der lægges således mere og mere i bilagene, herunder detaljer der hører hjemme i selve opgaveteksten. Der er et eksempel med flere end 100 siders bilag.

Censorer på afsluttende projekter på bachelorstudierne og kandidatafhandlinger på kandidatstudierne bør have adgang til universiteternes interne databaser for søgning i teori og artikler, for at sikre et opdateret fagligt niveau.

Bedømmelsens forankring i fag- og målbeskrivelsernes konkrete kompetencemål rummer et betydeligt kvalitetsløft for alle parter. Der sikres en mere præcis og ensartet vurdering end tidligere.

Eksamensformen med helhedsbedømmelse er særdeles velegnet som grundlag for vurderingen.

Der er konstateret en tendens til "genbrug" af tekster, herunder eget materiale, som ikke umiddelbart tenderer snyd. En øget opmærksomhed på problematikken kunne fremmes gennem anvendelse af forfattererklæring.

Der konstateres ofte manglende progression i opgaverne. Der efterlyses en klar beskrivelse af sammenhæng fra problemformulering til undersøgelsesspørgsmål over teori og modeller til relevante spørgsmål i dataindsamlingens interviewskemaer.

Indholdsfortegnelse og afsnitsopstillinger er ofte mangelfulde, og kræver generelt større opmærksomhed.

Opgaverne kan være så fagspecifikke, at de studerende undlader at indlægge en metodisk vinkel. Det reducerer muligheden for en kritisk diskussion af beslutningsalternativer.

Elementer fra bl.a. akademierne går igen på HA studiet, og skaber en falsk forståelsessikkerhed, hvorved der lukkes af for yderligere faglig fordybelse.

Der bør strammes op på vurderingen af udenlandske studerende, ligesom der skal strammes op på at gøre dem bekendt med danske studiekrav.

Der søges en alt for lineær tilgang til problem og løsning: Hvorfor ikke undre sig? Hvorfor ikke stille spørgsmål? Der efterlyses en større bevidst akademisk usikkerhed (open-minded-ness) med relation til operationalisering af problemformulering.

Udarbejdelse af problemstilling og -formulering er væsentlig. Erfaring viser, at de gode opgaver er gode fordi netop dette punkt er prioriteret højt.

Præsentation af det skriftlige materiale udgør betydelige udfordringer for de fleste. Når de studerende møder virkelighedens verden viser det sig, at form er lige så vigtig som substans.

BLC / INT bachelorstuderende er generelt svagt funderet vedr. økonomi. Ligeledes er de internationale kompleksiteter vanskeligt håndterbare for denne aldersgruppe af studerende. Det er for tidligt at specialisere sig, og det sker på bekostning af grundlæggende metode- og økonomiforståelse. De studerende har store vanskeligheder ved at håndtere diskussioner uden for opgaveteksten.

Internationale forhold er generelt for stor en mundfuld for bachelorstuderende. Der er generel mangel på grundlæggende omkostnings- og forretningsforståelse, som kombineres med en teoretisk tilgang, svag metodeforståelse, fraværende kobling til praktisk anvendelse og manglende refleksion. De studerende er så godt som historieløse, både fagligt og samfundsmæssigt.

Den afsatte tid pr. eksamination er under pres fra ønsket om fyldestgørende feedback til de studerende, som vanskeligt kan indeholdes i 20 min. blokkene på mundtlig eksamen – der bør tillægges 5 min. hertil.

Tilsvarende problematik eksisterer ved skift mellem eksaminatorer, som herudover også kræver tid til lidt introduktion og et par kommentarer inden eksamen kan fortsætte.

Der hersker uklarhed om hvad der må medbringes af hjælpemidler til eksamen.

Der konstateres manglende seriøsitet omkring skriftlig eksamen.

Det faglige niveau hos visse af de udenlandske studerende er lavt, hvilket kræver øget opmærksomhed / indsats fra universiteterne.

Opmærksomheden på snyd i de skriftlige opgaver skal skærpes.

Studievejledningerne bør gennemgås med henblik på at sikre entydighed mellem studieordningens krav og undervisningen, samt omkring kravene til praktikantprojekter.

Eksaminator, studerende og censor skal sikres at være bekendt med eksamensprocedurerne på universiteterne.